

KLAGANDE

Jan Sköld, 530714-4690
Bohusgatan 4
302 38 Halmstad

Ombud: Advokat Rikard Mauritzon
Advokatfirman Rikard Mauritzon AB
Sundstorget 5
252 21 Helsingborg

MOTPART

1. Halmstads kommun, 212000-1215
Box 153
301 05 Halmstad

2. Halmstads Energi och Miljö AB, 556528-3248
Box 31
301 02 Halmstad

3. Halmstads Energi och Miljö Nät AB, 556330-3980
Box 31
301 02 Halmstad

Ombud för 1-3: Advokat Andreas Lindström
Advokatfirman Lindahl KB
Studentgatan 4
211 38 Malmö

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

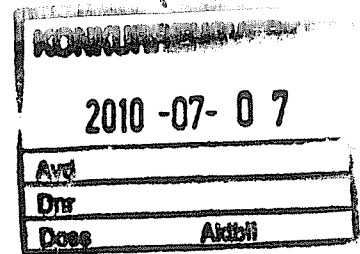
Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 23 mars 2010 i mål nr 6392-10, 6393-10 och 6394-10, se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Kammarrättens intermistiska beslut den 1 april 2010 ska inte längre bestå.

YRKANDEN

Jan Sköld yrkar i första hand att kammarrätten förordnar att kommunen ska vidta rättelse genom att genomföra förnyade anbudsutvärderingar och i andra hand att upphandlingarna ska göras om.

Halmstads kommun, Halmstad Energi och Miljö AB och Halmstads Energi och Miljö Nät AB (kommunen) anser att överklagandet ska avslås.

OMSTÄNDIGHETER TILL STÖD FÖR TALAN

Jan Sköld

Kommunen har i upphandlingarna använt kriteriet "kvalitet/utbildning" för att erhålla det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet, ett s.k. tilldelningskriterium. Det framgår inte hur samma högskoleexamina från perioder med olika lång utbildningstid och med olika generös poängtilldelning i förhållande till studietid och kunskapsinnehåll ska jämföras.

Kommunen har utnyttjat oklarheten för att diskriminera anbudsgivare vars konsulter har en äldre examen med kortare utbildningstid. Den betydligt generösare tilldelningen av högskolepoäng under senare tid synes vara ostridig. Kommunen har därmed brutit mot gemenskapsrättens princip om likabehandling.

Utbildningarna har inte utvidgats till sitt innehåll, vilket bl.a. framgår av att det inte förekommer några kurser varigenom tidigare utexaminerade getts möjlighet att komplettera sin examen. Någon definition av begreppen "högskolepoäng" eller "högskola" förekommer inte i förfrågningsunderlaget. Dock har angetts att maximalt 180 högskolepoäng beaktats,

vilket ska motsvara maximala 100 "tilldelningspoäng". Proportionellt skulle därmed varje enskild högskolepoäng motsvara 0,555 tilldelningspoäng, vilket även förefaller ha tillämpats på de beräknade genomsnittspoäng som erhållits. Han har på goda grunder haft skäl att räkna med att kommunen skulle göra justeringar för ett jämförbart och rättvist resultat.

Genom att i förfrågningsunderlaget begränsa erhållandet av utvärderingspoäng till enbart antalet högskolepoäng förefaller kommunen även ha begränsat sig till att inte beakta andra utbildningar än sådana som härrör från en svensk högskola. Utvärderingskriteriet är därmed uppenbart diskriminerande i förhållande till anbudsgivare vars konsulter har tillgodogjort sig liknande eller högre utbildning från annan än svensk högskola.

Förvaltningsrätten synes felaktigt ha lagt ansvaret på honom för klargörande av relevanta förhållanden angående högskoleutbildningarnas poängsättning liksom risken av att dessa omständigheter inte blir kända eller beaktade av kommunen. Av till hans anbud bifogade handlingar framgår hur högskolans poängräkning skett för respektive konsults utbildning samt tidpunkten för examen. Han kan inte anses ha haft någon skyldighet att vidta ytterligare åtgärd i det avseendet.

Förvaltningsrätten synes även felaktigt ha lagt ansvaret och risken på honom för oklarheter i utformningen av förfrågningsunderlaget. Kommunen har i förväg bestämt såväl kriterier som utvärderingsmodell, vilka varit synnerligen kortfattade och utan några förklaringar, varigenom kommunen lämnat sig själv utrymme för att i efterhand och efter eget skön behandla och utvärdera de enskilda anbudena. Även kravet på förutsebarhet har därigenom direkt åsidosatts från kommunens sida. Det är kommunen som ska stå konsekvenserna av oklarheter och brister i underlaget, vilket framgår av doktrin och praxis. Kommunen skulle ha beaktat möjligheten av andra utbildningar och övervägt poängsättningen av dessa

liksom kompenserat för de olika poängsättningar som högskolorna över tiden har tillämpat. Frånvaron av information på dessa punkter kan inte tolkas på annat sätt än att kommunen inte har varit tillräckligt noggrann och att man skaffat sig en allt för stor möjlighet för att efter eget skön välja anbudsgivare.

Gemenskapsrätten skiljer mellan s.k. skall-krav och tilldelningskriterier. Av något skäl har kommunen här bedömt kriteriet ”kvalitet/utbildning” som ett tilldelningskriterium. Utbildningsnivån hos en utförare av en tjänst är central för att vederbörande överhuvudtaget ska komma i fråga för ett visst uppdrag. Kriteriet ”kvalitet/utbildning” ter sig därmed som ett typiskt skall-krav. Med högre och längre utbildning följer normalt krav på högre löner och ersättningar varför det är svårt att förstå hur det skulle kunna användas för att säkerställa att det mest ekonomiskt fördelaktiga anbudet antas. Det står även i strid med grundläggande upphandlingsprinciper då det gynnar anbudsgivare som erbjuder en kvalitativt och kvantitativt bättre produkt/tjänst än vad som efterfrågats.

Kommunen

Jan Sköld har inte tidigare åberopat att kommunen diskriminerar anbudsgivare som offererar konsulter som har utbildning från annan inhemsk utbildningsanstalt än högskola och/eller konsulter med utbildning från en utländsk utbildningsanstalt. Därutöver kan konstateras att de av honom offererade konsulterna har svensk högskoleutbildning. Han har således inte lidit någon relevant skada i lagens mening.

När det gäller konsulter med äldre utbildning hänvisas till vad som anförts i förvaltningsrätten med följande tillägg. Det står den upphandlande myndigheten fritt att bestämma innehållet, omfattningen och kvaliteten på den tjänst eller produkt som upphandlingen avser. Kommunen har gjort bedömningen att en viss längd på utbildningen är önskvärd. Det är sålunda korrekt att det är utbildningens längd som varit avgörande vid

bedömningen av kriteriet ”kunskap/utbildning”. Poäng har getts för slutförd utbildning som är relevant för konsultområdet, t.ex. men inte uteslutande civilingenjörsutbildning. Redan av denna anledning följer att den relevanta jämförelsen inte är mellan en äldre och nyare civilingenjörsutbildning utan i stället utbildningens längd. Det står den upphandlande myndigheten fritt att anse att en fyra och ett halvt år lång utbildning utgör en större merit än en fyra år lång utbildning. Det förhållandet att en kortare utbildning tidigare kvalificerat till samma akademiska examen är därför inte relevant. Häremot har Jan Sköld åberopat ett utlåtande från högskoleverket om att högskolepoäng inte är ett bra mätinstrument för att utvärdera en persons kompetens, eftersom högskolepoäng inte säger något om personens erfarenhet. Kommunen har dock inte någon annan uppfattning härvidlag, utan har utvärderat offererade konsulter erfarenhet särskilt (se exempelvis punkten 4.2.3. i förfrågningsunderlaget). I denna del har Jan Skölds anbud tilldelats högsta möjliga poäng.

Det tillbakavisas att kriteriet ”kvalitet/utbildning” endast är tillåtet som ett kvalifikationskrav och inte som ett tilldelningskriterium. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska hänsyn tas till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet enligt 12 kap. 1 § LOU. Inom dessa kriterier faller utbildningskriteriet. Det finns i det förevarande fallet ett direkt samband mellan utbildningen och kvalitetsnivån på det som ska upphandlas, jfr EG-domstolens dom i mål C-513-99. I domen konstateras att rekvisiten för tilldelningskriterier är uppfyllda så länge det finns ett samband med kontraktsföremålet, myndigheterna inte ges obegränsad frihet, anges i kontraktshandlingarna eller i meddelandet om upphandling, är förenliga med gemenskapsrättens principer i övrigt och framför allt med ickediskrimineringsprincipen. Samtliga dessa kriterier är uppfyllda. Sambandet mellan å ena sidan dessa kriterier och å andra sidan ett kriterium som ”kvalitet/utbildning” varierar beroende på upphandlingsföremålet. Avseende det förevarande upphandlingsföremålet är konsulternas utbildning av stor betydelse och

kan förväntas leda till ökad kvalitet (jfr Kammarrättens i Göteborg dom den 7 april 2009, mål nr 6411-08). Kriteriet har således varit ägnat att identifiera det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och därmed varit relevant för förfarandet och tillåtet enligt såväl gällande lag som praxis. Jan Sköld har även anfört att användningen av kriteriet strider mot tanken bakom att anta det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet eftersom högutbildade personer i regel kräver högre lön. Genom att tillämpa utvärderingsgrunden enligt ovan får emellertid hänsyn tas till annat än enbart lägst pris, t.ex. för att säkerställa att tjänsten har tillräckligt högt kvalitet.

Jan Sköld

Anbudsgivningen avseende uppgifter om utbildning har tillgått så att envar anbudsgivare fyllt i en matris med uppgifter som begränsats till konsulternas namn och "högskolepoäng". Han har även bifogat utbildningsbevis för sina anställda med angivande av dessa uppgifter. Kommunen har dock uppgett att endast uppgifter från matrisen har lagts till grund för bedömningen. De underlag som må ha funnits från övriga anbudsgivare för att kunna genomföra en rättvis utvärdering har därmed i vart fall inte beaktats. Hans egna uppföljande efterforskningar tyder på att anbudsgivare faktiskt har använt olika system för att beräkna sina konsulters högskolepoäng. Kommunen har i anbudsunderlaget angett att endast "högskolepoäng" är meriterande. Vid en närmare granskning har framkommit att begreppet legalt tillkom först år 2007. Dessförinnan användes endast benämningen "poäng". Kommunen har emellertid likställt av högskolor utdelade poäng även för tiden dessförinnan. Anbudsgivarna har inte haft anledning anta att kommunen utan vissa hänsynstaganden skulle jämföra "högskolepoäng" från konsulter med äldre utbildning med konsulter med senare utbildning. Det gäller särskilt när kommunen i efterhand har klargjort att avsikten varit att värdesätta längre utbildning högre än kortare utbildningar, vilket objektivt sett ter sig naturligt så länge utgångspunkten inte varit den enskilde konsultens faktiska studietid utan den av Högsko-

leverket i förväg beräknade tiden för att tillgodogöra sig de olika kurserna, vilket har konstituerats i ett visst antal högskolepoäng för varje delkurs. Denna jämförelse har blivit felaktig och gravt orättvis då kommunens utvärdering inte beaktat och kompenserat för att högskolorna tidigare tilldelade 40 poäng för ett kalenderårs studier jämfört med 60 poäng i dag. Hans konsulter med äldre utbildningar har därigenom erhållit lägre poäng än konsulter med nyare utbildningar, som endast slutfört drygt hälften av sin utbildning.

Kommunen

Det har inte på något sätt visats att anbudsgivarna skulle ha använt sig av olika system för att beräkna de enskilda konsulternas högskolepoäng. Tvärtom anger Jan Sköld att anbudsgivarna tagit för givet att beräkningen skulle ske enligt det gamla systemet, dvs. det som gällde före 2007. Beräkningen har skett enligt det gamla systemet. Hur det nya systemet är utformat är därför inte relevant. Samtliga anbudsgivare har således behandlats på ett likvärdigt sätt och har haft samma förutsättningar att lämna anbud. Kommunens krav har avsett utbildningens längd och poäng har enbart getts för slutförd utbildning.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Jan Sköld har inte påstått att någon av hans konsulter skulle ha enbart utländsk utbildning eller annan inhemsk utbildning än från högskola. Någon skada på grund av att förfrågningsunderlaget har ställt krav på svensk högskoleutbildning har därmed inte visats.

Kvalitet och pris är av avgörande betydelse när det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska antas. Sambandet mellan erfarenhet/kompetens och kvalitet varierar mellan olika branscher. I förevarande fall synes det vara ett lämpligt mått att mäta kvalitet genom att bl.a. beakta vilken utbildning konsulten har. Avgörande är om utbildningen kan förväntas leda till ökad

kvalitet. Det finns inte något hinder mot att poängsätta konsulternas utbildning inom ramen för tilldelningsfasen så länge det finns en direkt koppling mellan denna och kvalitetsnivån på det som ska upphandlas. Något hinder mot att använda "kvalitet/utbildning" som ett tilldelningskriterium har därför inte förelegat.

Det är ostridigt att civilingenjörsexamen vid olika tillfällen har kunnat erhållas efter uppnående av olika antal poäng, nämligen 160, 180 respektive 300 poäng. Det framgår av utredningen att en sådan examen fram till den 1 juli 1986 omfattade 160 poäng och därefter och fram till den 1 juli 2007 totalt 180 poäng. Poängberäkningen för dessa båda examina utgick från samma poängberäkningssystem motsvarande 40 poäng för ett års heltidsstudier. Utbildningen förlängdes således 1986 med ett halvt års studier. Först fr.o.m. den 1 juli 2007 förlängdes utbildningen till civilingenjör med ytterligare ett halvt år till sammanlagt fem års studier. Vid denna tidpunkt förändrades också poängberäkningssystemet på så sätt att ett års heltidsstudier härefter motsvarar 60 poäng. Kommunen har uppgett att den tillmäter längden på utbildningen betydelse och att denna därför är av vikt för bedömningen av kvaliteten. Jan Sköld har uppgett att utökningen från 160 till 180 poäng endast berodde på en anpassning till övriga universitets- och högskoleutbildningar och att kunskapsinnehållet förblev detsamma.

Kommunen har i sitt förfrågningsunderlag angett 180 högskolepoäng som det maximala antalet poäng som beaktas i upphandlingen avseende utbildning. Någon beskrivning av vilket poängsystem som avses har inte angetts.

Jan Sköld har gjort gällande att kommunen har utnyttjat oklarheter i underlaget till att diskriminera anbudsgivare med en äldre examen och kortare utbildningstid. Han har i förvaltningsrätten uppgett att det av resultatrapporten framkommer att kommunen på ett flertal ställen utan att kon-

trollera utbildningens längd har angett 180 poäng för en anbudsgivare som inte själv har angett poängantal utan endast civilingenjörsexamen. Kommunen har uppgett att det är poängberäkningen som gällde före den 1 juli 2007 som har använts. Vidare har kommunen uppgett att det för en högskoleingenjör vid ett tillfälle vid utvärderingen infördes en felaktig poäng men att det aktuella anbudet förkastades av annan anledning.

Kammarrätten delar förvaltningsrättens bedömning att det av förfrågningsunderlaget klart framgår vad kommunen tillmäter betydelse vid bedömningen av kriteriet kvalitet/utbildning. Det framgår också att fråga ska vara om utbildning som är slutförd.

Jan Sköld har inte visat att kommunen vid utvärderingen överfört en felaktig poäng utöver i det fall som redogjorts för ovan och som inte påverkat slutresultatet. Det finns inte heller något i utredningen som antyder att olika poängberäkningssystem har använts. Härvid beaktas vilka poäng och kommentarer som angetts i slutrapporten och att poängberäkning enligt det nya systemet började användas först den 1 juli 2007.

Det framgår inte annat än att kommunen har genomfört utvärderingen utifrån de kriterier som uppställts i förfrågningsunderlaget och därvid tilldelat de anbudsgivare maxpoäng vars konsulter enligt konsultförteckningen har 180 högskolepoäng.

Kammarrätten anser vidare att Jan Sköld inte har visat att kunskapsinnehållet i de två civilingenjörsutbildningarna är detsamma och att det av den anledningen skulle strida mot likabehandlingsprincipen att göra en åtskillnad i poängberäkningen mellan de konsulter som har 160 poäng och en utbildning motsvarande i normalfallet fyra års studier och de som har 180 poäng och en längre utbildning.

Kammarrätten finner sammanfattningsvis inte visat att de i målen aktuella upphandlingarna genomförts på sätt som strider mot gällande upphandlingsrättsliga principer. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1)

Roland Nordberg

Berit Nilsson

Ann Rittri

referent

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 1

DOM
2010-03-23
Meddelad i
Göteborg

51/10/17
Sida 1 (9)
Mål nr
6392—6394-10 E
Enhet 1:2

SÖKANDE

Jan Sköld, 530714-4690
Bohusgatan 4
302 38 Halmstad

MOTPARTER

Mål nr 6392-10
Halmstads kommun, 212000-1215
Box 153
301 05 Halmstad

Mål nr 6393-10
Halmstad Energi och Miljö AB, 556528-3248
Box 31
301 02 Halmstad

Mål nr 6394-10
Halmstads Energi och Miljö Nät AB, 556330-3980
Box 31
301 02 Halmstad

Ombud: Advokat Andreas Lindström
Advokatfirman Lindahl KB
Studentgatan 4
211 38 Malmö

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
förkortad LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Jan Skölds ansökan om överprövning.

Länsrättens i Hallands län interimistiska beslut den 30 november 2009
upphör därmed att gälla.

Dok.Id 1538

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	031 - 711 78 59	måndag – fredag 09:00-15:00

BAKGRUND

Halmstads kommun, Halmstads Energi och Miljö AB och Halmstads Energi och Miljö Nät AB (samtliga nedan kallade kommunen) har efter upphandling avseende ett flertal tekniska konsulttjänster, ref. nr. KS 2009/0335, i tilldelningsbeslut den 20 november 2009 beslutat att anta anbud från nio olika leverantörer inom olika konsultområden. De av Jan Sköld företrädde bolagen Sköld Byggkonsult, BR Byggkonsult HB, Lars Kjellgard Byggkonsult AB och J Nilsson Project Konsult AB har inte varit bland de valda leverantörerna.

Efter att Jan Sköld ansökt om överprövning av upphandlingen och därvid hemställt om interimistiskt beslut har dåvarande Länsrätten i Hallands län genom beslut den 30 november och den 1 december 2009 förordnat att upphandlingen inom konsultområdena ”Projekt- och byggledning”, ”Kvalitetsansvarig PBL” och ”Besiktning bygg” tills vidare inte får avslutas.

YRKANDEN M.M.

Jan Sköld yrkar att rättelse av inlämnade anbud ska göras, alternativt att upphandlingen ska göras om och anför i huvudsak följande. Principen om likabehandling har kränkts då kommunen inte tagit hänsyn till att poängberäkningssystemet för högskoleutbildning ändrats fr.o.m. den 1 juli 2007. Heltidsstudier under ett studieår (40 veckor) ger numera 60 högskolepoäng jämfört med tidigare 40. Kommunen har nöjt sig med att tilldela anbudslämnarna de högskolepoäng som de själva har angivit, utan att justera för vilken tidpunkt examen för utbildningen gäller. Det är inte poängen i sig som är relevant för utvärderingen, det måste vara den faktiska utbildningen. Det åligger kommunen att likställa olika poängberäkningssystem. Kommunen har på ett felaktigt och diskriminerande sätt jämfört de olika anbudsgivarna. Oavsett vilket poängsystem som har använts vid utvärde-

ringen är det felaktigt utfört, då någon likställning av de poäng de olika anbudsgivarna lämnat aldrig har gjorts. Kommunen har i förfrågningsunderlaget inte heller redovisat vilket beräkningssystem som skulle användas. Det innebär att anbudsgivare exempelvis kan ha räknat om sina gamla poäng enligt det nya systemet. Enligt samtal med kommunen har kommunen fört in de poäng som anbudsgivaren angivit, utan att kontrollera vilket beräkningssystem de hänför sig till. Ett exempel på att kommunen använt sig av det nya systemet från 2007 för poängberäkning är att en högskoleingenjör i resultatrapporten har tilldelats 180 högskolepoäng. Om det krävs 180 högskolepoäng för att erhålla maximala poäng i utvärderingen har kommunen brutit mot proportionalitetsprincipen. För en likvärdig teoretisk utbildning har man under olika tidsperioder kunnat få 160, 180 eller 300 högskolepoäng. Det kan inte vara rimligt att det ska krävas full civilingenjörsexamen plus ytterligare 20 högskolepoäng. I så fall har kommunen ställt krav som objektivt sett inte är nödvändiga för att en leverantör ska kunna genomföra avtalet/uppdraget med gott resultat. Det framstår som tvivelaktigt att kommunen har varit medveten om att poängberäkning för akademiska examina kan anges på olika sätt. På ett flertal ställen i resultatrapporten har kommunen, då anbudsgivaren inte själv angett poäng utan endast examen, för civilingenjör gett 180 poäng utan att kontrollera utbildningens längd. Påståendet att bolagen inte lidit skada är fel. Om en korrekt bedömning av anbuden hade gjorts och alla anbudslämnare hade bedömts på samma grunder skulle de av honom företrädde bolagen ha antagits som leverantörer inom konsultområdena ”Projekt- och byggledning”, ”Kvalitetsansvarig PBL” och ”Besiktning bygg”.

Kommunen bestrider bifall till Jan Skölds begäran om överprövning och anför bl.a. följande. Det skall-krav som har uppställts i förfrågningsunderlaget vad gäller utbildning är gymnasieutbildning/fackskola. Poäng har sedan getts för slutförd utbildning som är relevant för konsultområdet – till exempel men inte uteslutande civilingenjörsutbildning – upp till 180 hög-

skolepoäng. Det är utbildningens längd som har varit avgörande vid bedömningen. Civilingenjörsutbildningen har förändrats genom åren från att ha varit fyra år, till att vara fyra och ett halvt år och numera är den fem år. Fr.o.m. 2007 har även beräkningen av högskolepoäng ändrats på så sätt att varje tidigare poäng numera motsvarar 1,5 poäng. Anbudsutvärderingen har, beträffande samtliga anbud, utgått från det äldre system att beräkna högskolepoäng som gällde före 2007. På grund av ett förbiseende tilldelades en högskoleingenjör felaktigt 180 högskolepoäng vid utvärderingen av kriteriet utbildning inom konsultområdet ”Kvalitetsansvarig PBL”, detta rättades aldrig eftersom det aktuella anbudet förkastades av annan anledning. Däremot tilldelades samma högskoleingenjör 120 högskolepoäng vid utvärderingen av kriteriet utbildning inom konsultområdet ”Kostnadsberäkningar”. Misstaget ska således inte ses som vägledande avseende kommunens bedömning av utbildningspoäng i övrigt. En upphandlande myndighet beslutar själv om formen för upphandlingen och utvärderingen av anbuden. Myndigheten har inte heller någon skyldighet att kontrollera att de uppgifter som anbudsgivare lämnar i sina anbud är vederhäftiga. Kommunen har behandlat alla anbudsgivare på ett likvärdigt sätt och de har haft samma förutsättningar att lämna anbud. Det finns inget som tyder på att någon av anbudsgivarna felaktigt räknat om sina utbildningspoäng till att motsvara det nya poängberäkningssystemet och därmed fått en högre poäng i utvärderingen. Jan Skölds poäng för utbildning har bedömts utifrån precis det poängberäkningssystem enligt vilket han angivit sina poäng och han har således inte lidit skada av utformningen av förfrågningsunderlaget.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Förvaltningsrätten har enligt 16 kap. 2 § första stycket LOU att pröva om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i den lagen. Om så är fallet och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § samma lag ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska enligt samma paragraf principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 12 kap. 1 § LOU ska en upphandlande myndighet anta antingen det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller det anbud som innehåller det lägsta priset. Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. En upphandlande myndighet ska i förfrågningsunderlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas. Enligt samma kapitel 2 § ska den upphandlande myndigheten ange hur sådana kriterier som avses i 1 § kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning.

Utredningen i målet

I kommunens förfrågningsunderlag avseende de olika konsulttjänsterna anges att det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga kommer att antas med hänsyn till de viktade utvärderingskriterier som redovisas under respektive konsultområde. För bedömning och utvärdering ska en konsultförteckning över samtliga konsulter som kan erbjudas uppdrag inom det aktuella området bifogas anbudet. Under rubriken utvärdering för konsulttjänsterna ”3. Projekt- och byggledningskonsult”, ”4. Kvalitetsansvarig PBL konsult” och ”8. Besiktning byggkonsult (inom fastighetsområdet)” anges att kriterierna ”kvalitet/utbildning” viktas till 30 procent, ”kvalitet/erfarenhet” viktas till 30 procent samt att ”pris” viktas till 40 procent. *När det gäller utbildning så kommer endast slutförd utbildning relevant för konsultområdet att bedömas. Maximal poäng (100) ges vid 180 högskolepoäng, därefter fallande värde efter antal högskolepoäng, lägsta poäng (0) ges vid gymnasieutbildning/fackskola.* Två konsulter ska ingå i utvärderingen. Deras poäng summeras och divideras med 2 för ett medeltal som anbudsgivaren anger.

Av Jan Skölds anbud framgår att de två konsulterna har civilingenjörsutbildningar om 160 högskolepoäng vardera samt ytterligare 10 poäng international construction respektive företagsekonomi. Detta resulterar i ett poängmedeltal om 170 högskolepoäng. Kommunen har i resultatrapporten tilldelat bolagen 94,44 poäng av 100 avseende utbildningskriteriet.

Förvaltningsrättens bedömning

Den upphandlande enheten har friheten att formulera utvärderingskriterierna utifrån sina behov så länge dessa är transparenta och inte strider mot de grundläggande principerna i LOU. Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat och innehålla samtliga krav på det som ska upp-

handlas att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. Tilldelningskriterierna ska vara formulerade på ett sådant sätt att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare kan tolka kriterierna på samma sätt. Även den upphandlande myndigheten ska tolka tilldelningskriterierna på samma sätt under hela förfarandet och den utvärderingsmodell som används ska vara utformad så att den är ägnad att leda till ett rättvisande resultat. Detta följer av gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens.

I nu aktuellt förfrågningsunderlag anges att maximal poäng för utvärderingskriteriet utbildning ges vid 180 högskolepoäng, men det anges inte enligt vilket poängberäkningssystem högskolepoängen ska räknas. Enligt Jan Sköld medför detta en möjlighet för anbudsgivarna att använda sig av olika system för beräkningen av högskolepoäng, vilket leder till orättvisa resultat då anbuden inte kan jämföras på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt. Kommunen har anfört att ingenting tyder på att någon anbudsgivare skulle ha räknat om sina konsulter högskolepoäng enligt det nya systemet. Kravet på likabehandling har följts, då samtliga anbudsgivares högskolepoäng har bedömts enligt det system som gällde före 2007. Enligt förvaltningsrättens mening hade det varit av värde att det i förfrågningsunderlaget specificerades enligt vilket system högskolepoängen skulle beräknas, alternativt att anbudsgivarna skulle ange vilket år konsulternas examen avlades eller utbildning avslutades. Det har dock inte framkommit att anbudsgivarna har använt sig av olika system för att beräkna konsulternas högskolepoäng, eller att kommunen vid utvärderingen rent faktiskt har behandlat dem olika på denna grund. Att civilingenjörsutbildningen före 1985 var fyraårig och då omfattade 160 högskolepoäng jämfört med senare 180 poäng är en annan sak. Jan Sköld har uppgett att civilingenjörsutbildningen ändrades 1985 vad gäller längd och poängberäkning för att anpassas till övriga högskole- och universitetsutbildningar, men att kunskapsin-

nehållet i utbildningarna är detsamma. En examen om 160 poäng från tiden före 1985 bör, enligt honom, därför kunna jämföras med en senare examen om 180 poäng. Han invänder också att ett krav på 180 högskolepoäng för att erhålla maxpoäng i utvärderingen är oproportionerligt i förhållande till de uppdrag som ska genomföras.

Förvaltningsrätten konstaterar att det i förfrågningsunderlaget inte uppställs något krav på en specifik högskole- eller universitetsexamen, även om en civilingenjörsutbildning typiskt sett är en för konsultområdet relevant slutförd utbildning. Den lägsta nivå på utbildning som krävs för att kvalificera sig är gymnasiekompetens/fackskola och gränsen för att erhålla maximal poäng vid utvärderingen har satts till 180 högskolepoäng. Bortsett från vad som ovan anförts om att systemet för beräkningen av högskolepoängen kunde ha framgått tydligare, anser förvaltningsrätten att det av förfrågningsunderlaget klart framgår vad kommunen tillmäter betydelse vid bedömningen av kriteriet kvalitet/utbildning. Att utbildningens längd skulle komma att ha betydelse vid utvärderingen av anbuderna bör anbudsgivarna ha insett i och med att en viss högskolepoäng har angetts i förfrågningsunderlaget. Det har stått Jan Sköld och andra anbudsgivare fritt att begära förtydliganden från kommunen om något var oklart, liksom att i anbudet specificera att konsulternas äldre civilingenjörsutbildning om 160 poäng borde kunna jämföras med nyare examen om 180 poäng. Kommunen har genomfört utvärderingen utifrån de kriterier som uppställts i förfrågningsunderlaget och har därvid tilldelat de anbudsgivare vars konsulter enligt konsultförteckningen har 180 högskolepoäng maxpoäng. Förvaltningsrätten anser varken att förfarandet strider mot likabehandlingsprincipen, eller att kravet på 180 högskolepoäng för maxpoäng strider mot proportionalitetsprincipen.

020-162073
Telefonnummer arbete

.....
Ny adress

0736-809550
Mobiltelefonnummer

.....
Ny postadress (postnr och postort)

.....
E-postadress
ipskold@tele2.se

Delgivningskvittot kan skickas tillbaka gratis genom att använda det bifogade svarskvittet. Om Ni inte bekräftar mottagandet kan delgivning komma att ske på annat sätt, t.ex. genom stämmningsman. För övriga upplysningar kan Ni kontakta domstolen/nämnden.

Delg nr 8119789-8228143DK

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon 031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsratten@goteborg.se

Telefax 031 - 711 78 59

Expeditionsstid
måndag - fredag
09:00-15:00

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningsrätten att såväl förfrågningsunderlaget som utvärderingen får anses uppfylla de krav som ställs i LOU. Det finns därför inte tillräckliga skäl att besluta om att upphandlingen ska göras om eller att den ska få avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Det interimistiska beslutet från den 30 november 2009 upphör i och med denna dom att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B)

Ellinor Malmberg

/IB

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.